MÒDUL 2

Mòdul 1: Maniobres

PROTOCOL DE MANIOBRA AMB FOC

L.A.C.E.S.

Objectius LACES:

Establir un protocol bàsic de seguretat en qualsevol maniobra d'extinció d'incendis forestals, tant en atacs directes com en indirectes.

Objectius del guaita:

El guaita té per objectiu el seguiment i l'anàlisi de l'incendi, i es troba en permanent comunicació amb la unitat/s executores de la maniobra. Si amb la freqüent descripció de l'escenari existeixen canvis, el cap d'unitat és el responsable de variar o parar la maniobra.

Visió d'un guaita a l'incendi d'Areu

Qui fa de guaita?

Tot el personal implicat en l'extinció de l'incendi ha d'estar perfectament preparat i disposat per a realitzar la funció de guaita. En la majoria de situacions apareix la figura de guaita ràpidament. No obstant, hem d'utilitzar el guaita, ja que no estem hipotecant la unitat, sinó que millorant-ne el rendiment. Les rotacions diàries entre el personal es la millor opció.

Algunes de les Eines d'un guaita

LACES (Look out, Ancor point, Comunication, Safety zone)

-El LACES s'ha de fixar abans d'iniciar una operació, per rebaixar-ne el risc.
-El LACES l'apliquen totes les unitats bàsiques (mínim 5 operatius, esquadra forestal més bomber professional, unitat GRAF,....)
-El LACES està desenvolupat a partir de l'estadística, ja que es basa amb el seguiment dels accidents i els ensurts.
-El LACES requereix flexibilitat per adaptar-se als canvis. En situacions noves y d'estrès, es tendeix a caure en hàbits, costa analitzar les claus per la nova situació. Es tracta de protocolitzar la seguretat prestant atenció als factors clau:

-La visió general de l'escenari.
-L'anclatge de l'actuació d'extinció.
-Les comunicacions en la maniobra.
-La ruta d'escapament.
-La zona segura.

1.-LOOK OUT O GUAITA

Introducció.

L'anàlisi de l'incendi és bàsic alhora d'iniciar la maniobra. Cal considerar que el comportament de l'incendi forestal pot canviar i dur-nos a una situació d'alt risc per la seguretat personal. Cal doncs, establir la figura del guaita. La figura de guaita es una peça fonamental per augmentar la seguretat i l'eficàcia, i per això, el punt de vigia ha de tenir visibilitat sobre:

- La zona on es troben els bombers
- El foc
- La zona segura
- La ruta d'escapament

Funcions.

Constantment el guaita ha de:

-Emplaçar-se de forma segura i òptima.
-Observar la propagació de l'incendi forestal i les unitats
-Aplicar l'anàlisi CPS, descriure l'alineació de forces, detectar els possibles canvis de propagació i informar al cap d'unitat.
-Prendre anotacions de paràmetres del foc. (omplir fitxa seguiment incendi)
-Visualitzar la seva o les seves unitats implicades.
-Anotar i passar informació de dades climàtiques al cap d'unitat.
-Prestar especial atenció a l'aparició de focus secundaris.
-Prestar especial atenció a les descàrregues dels mitjans aeris sobre els seus companys.

Emplaçament.

-Allunyat de les flames i de combustibles perillosos.
-En llocs elevats però segurs.
-Ben exposats als factors climàtics, de manera que es prenguin dades representatives.
-Amb capacitat per desplaçar-se tot seguint la unitat.

Eines bàsiques

-Emissora i bateries extra (imprescindible).
-Cartografia i brúixola.
-Aparells meteorològics
-Fitxa de seguiment
-Prismàtics, en el millor dels casos

2.ANCLATGE

Definició

L'anclatge es tota infrastructura natural o artificial, lliure de combustible, des d'on es pot iniciar un atac segur al foc, o que serveixi d'ancoratge per estabilitzar perímetres o cremes

Tipus

L'anclatge pot ser **lineal o puntual** en funció de l'atac que executem, en tots els casos serà net de vegetació per cremar. **Per exemple:**

- Ø En un atac directe, uns camps on s'emplaça el BRP, és un anclatge puntual de la línia d'aigua que s'està tirant, en aquest cas, l'anclatge puntual evita que l'extrem de al nostra actuació sigui franquejable, i la nostra línia d'aigua es un anclatje lineal.
- Ø En un atac indirecte, una pista forestal és un anclatge lineal, des del que s'inicia un contrafoc. Així com ho podria ser un riu, des del que s'executa una crema d'eixamplament per confinar un flanc descendent.

Els anclatges també poden ser **naturals o artificials**:

Com a **artificials** tenim:

- Pistes forestals, vies de treta de fusta, senders,...
- Linees de defensa.
- Línies de baixa carga de combustible, tallafocs,...
- Carreteres, autopistes, carrers, ponts...
- Vies de tren.
- Canals, conductes, viaductes, marges...
- Pantans i embassaments.

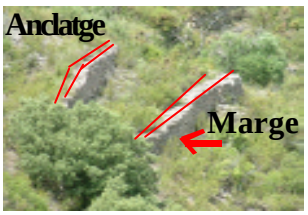

Anclatge de pedra seca artificial

Anclatge artificial creat per bulldozer des d'on s'inicia atac directe

Com a **naturals** tenim:

- Llacs, rius, rierols, platges,...
- Tarteres, divisòries, singles, carenes, crestes, ...
- Canons, esllavissades, falles.

Anclatge natural d'aigua

Anclatge lineal des d'on s'inicia un atac paral·lel

Anclatge puntual des d'on s'inicia un atac directe

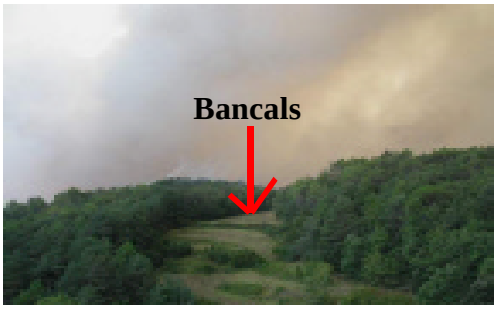

Anclatge artificial entre el bosc.
Bancals de rostoll

Anclatge artificial.
Sender

Anclatge artificial
L.D. creada insitu

3.-COMUNICATION

Emisora Simoco.
Utilitza xarxa Àgora

Eines (Les Emissores).

Les característiques i prestacions de les emissores, faran que la transmissió augmenti en qualitat, i faran possible l'existència de molts usuaris, per aquest motiu cal un coneixement acurat del seu funcionament i prestacions. El problema de la saturació del canal es resolt amb l'adequada utilització de l'emissora i amb els coneixements de disciplina i prioritats.

Es responsabilitat de tots els bombers implicats comunicar els canvis, els riscos i estar atents als canvis.

Que passa si falla l'emissora?

-Falta de cobertura
-Esgotament bateries
-…

Cal assegurar el contacte directe entre individus, apart de per radio.

Tipus de missatge

S.O.S
S.M.S
Pregunta – resposta (preguntar i no interrompre)
Sol·licitar d'informació (ex: posició)
Terra- terra
Aire- Aire
Terra- Aire

Vehicle de comunicacions.
Molts cops incorporat al CCA
(Centre Comandament Abansat)

Lògica del llenguatge

.CPS (Campbel Prediccion Sistem)

Cal usar paraules habituals, conceptes clàssics de treball:

- Alineació de forces
- Factors de canvi
- Factors de propagació
- Punt crític
- Finestra d'actuació
- ...

.Raonat o justificat (Entenedor)
.Entès pel propi comunicador

A recordar.

-L'emisora es una eina personal

-Respectar l'ordre dels comanaments a l'hora de parlar.

-Portar bateries de recanvi, per tenir certa autonomia.

-El mode directe gasta més bateria

-Solicitar l'obertura d'un canal especial si es necessari

-La figura de GRAF CECAT es basa en les comunicacions, i es la responsable de passar-nos informació en les operacions

Característiques d'una bona comunicació.

.Raonada abans de la transmissió
.Personalitzada amb claredat
.Identificar-se al iniciar la transmissió
.Pocs tecnicismes (pensar en qui et comuniques),
.Directe.
.Curta, (millor repetir un missatge curt)
.Mantenir un to de veu calmat, no apropar-nos massa al micròfon.
.Vocalització adequada, parlar a poc a poc.
.Es desglossen les preguntes
.Respectar les prioritats dels comandaments
.Assegurar recepció (repetir el sentit si es necessari).

4.-RUTA D'ESCAPAMENT

Definició

Ruta prèviament planificada per arribar a la zona segura. Familiar per atots els implicats en l'operació. Molt important en maniobres d'aproximació. Ens ha d'assegurar la visibilitat i la transitabilitat cap a la zona segura, i a la vegada el temps d'arribada a aquesta zona ha de ser mínim.

Les condicions de l'emplaçament en que treballem, la magnitud de l'operació, així com el número d'operatius implicats, ens pot obligar a establir més d'una ruta d'escapament.

El responsable de l'anàlisi constant i el replanteig de la ruta segura, s'ha d'establir abans d'iniciar l'actuació. Es força lògic que el guaita o vigia de la maniobra, sigui el responsable de controlar la seguretat de la ruta d'escapament, així com el responsable de proposar i comunicar els canvis en aquesta ruta.

Ruta d'escapament. Tallafocs

Característiques bàsiques d'una ruta d'escapament

.Segura
.Amb bona visibilitat
.Ràpida de transitar
.Neta de combustible
.Lo més ample possible
.Ben senyalitzada (al menys el seu inici)
.Lo més lineal possible (evitar la possibilitat de confusió)

Ruta d'escapament. Pisat forestal

5.-ZONA SEGURA(Veure fitxa foc d'escapament. Modul 1: Seguretat)

Definició

Zona neta de combustible, el tamany de la qual , està calculat per ser una zona sense necessitat de tirar la fireshelter, i per poder estar-hi sense problemes amb el vehicle o amb la unitat agrupada. Zona negra, suficientment amplia para evitar el calor radiant y convectiu.

Zona segura on s'emplaçen els BRP's

Característiques bàsiques

.De ràpid y fàcil accés.
.Dimensions en funció de la longitud de flama.
.Zona negra, en el millor dels casos. Sense possibilitats de tornar a cremar.
.Preferim combustibles fins, en el pitjor dels casos (models d'herba)
.Evitem combustibles gruixuts, que originin combustió lenta.

Com crear una zona segura

L'opció més adequada, es buscar una zona cremada o sense combustible, o sigui buscar una zona segura per si sola. No obstant, molts cops, hem d'executar una maniobra per crear la zona segura, en aquests moment, hem de seguir el passos descrits en la fitxa del foc d'escapament (Mòdul 1: Seguretat)

Zona segura. Amb combustible escàs i fi